

Ліси зцілюють тіло, а книга - душу

БІБЛІОТЕРАПЕВТ

№ 5-6 (116-117) 2024

Видається з 1 жовтня 2014 року

Сайт Наукової бібліотеки libr.knmu.edu.ua

Архів «Бібліотерапевта» <http://repo.knmu.edu.ua/handle/123456789/6941>

ЗМІСТ

БІБЛІОТЕКИ

ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ

Бодліанська бібліотека
Оксфордського університету
(короткі нотатки з відпустки)

I. Киричок.....С. 4-8

НЕДУГИ ВЕЛИКИХ

Реаліст і романтик Гюстав Флобер

В. Віскова, Л. Скрипченко.....С. 10-13

НАТХНЕННЯ

Матильда

О. Маніс.....С. 15

ФОТОПОГЛЯД

Старе місто: лабіринти вулиць, собори та замки

В. Віскова.....С. 17

ХРОНІКА ПОДІЙ

Випускна кампанія — 2024

I. Фурса.....С. 19

Бібліотечний журналіст та безбар'єрність:
шлях до інклюзивності
(ХІІІ Школа бібліотечного журналіста)

К. Чеховська.....С. 20

Травень-червень 2024 у світлі подій

О. Русанова.....С. 21-23

БІБЛІОТЕКИ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ

АВТОР ФОТО: ІРИНА КИРИЧОК

БОДЛІАНСЬКА БІБЛІОТЕКА ОКСФОРДСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

(КОРОТКІ НОТАТКИ З ВІДПУСТКИ)

У дворі головної Бодліанської бібліотеки

Плануючи провести наступну відпустку у Великій Британії, задумалась де б ще я хотіла побувати. Серед бажаних екскурсій – головна бібліотека Великої Британії в Лондоні та університетська бібліотека в Оксфорді. І мені вдалося здійснити заплановане, проте не обійшлося без маленьких історій, пов'язаних з візитами до цих бібліотек.

Перша історія трапилась в Оксфорді. Мої професійні інтереси в пріоритеті навіть під час відпустки – це старовинне місто відомо у світі своїм університетом, а мені перш за все цікава університетська бібліотека, яка має назву Бодліанська бібліотека (Bodleian Library).

Оскільки моя поїздка до Оксфорда не була в межах професій-

ної діяльності, мені пощастило потрапити просто на екскурсію до головної університетської бібліотеки. Чому пощастило? Тому що, коли з дочкою вирішили в Оксфорді піти на екскурсію до бібліотеки, виявилось, що на цей день була остання екскурсія – коротка, 30-хвилинна, на яку залишився останній квиток! Але дочка змогла переконати екскурсовода зробити виключення і надати два квитка – для мами-бібліотечарки, яка приїхала з самої України, і себе як перекладачки з англійської. Було приємно, що британські колеги поставилися з розумінням до моєї ситуації, пішли назустріч та провели багаторівневу роботу з додавання до електронної бази

ще одного квитка на екскурсію цього дня (прийшлося декілька разів зв'язуватися з топ-менеджерами установи!).

Редкліфська камера

Назва екскурсії «64 сходинок» – саме такою кількістю сходинок ми піднялись на верхній поверх старовинної будівлі бібліотеки до однієї з читальних зал, відомої як зала Дюка Гамфрі (Duke Humfrey's Library). І поки ми піднімались сходами, бачили на стінах стени з прізвищами дарувальників книг від давнини до сучасності – період 1439-2022 роки. Ця дуже добра традиція – відзначати тих, хто поповнює бібліотечні фонди даруванням книг, поширилась на бібліотеки у всьому світі.

І нарешті екскурсія... У великій старовинній залі, з якої починалось наше знайомство з головною Бодліанською бібліотекою, нашу увагу привернули незвичні архітектурні елементи, зокрема в оформленні стелі, які відрізнялись один від одного. Ці елементи увіковчили пам'ять про тих, хто декілька століть тому зробив вагомий внесок у розвиток бібліотеки – дарував книги, і це не єдині згадки про дарувальників.

Дюк Гамфрі, герцог Гамфрі Глостерський (1390-1447) – англійський принц, четвертий і наймолодший син короля Англії Генріха IV, військовий і літературний покровитель, після смерті якого 281 книгу за його заповітом передано Оксфордському університету, що на той час мав лише два десятки книг. У 1450–1480 роках для цієї колекції книг Оксфордський університет надбудував для Бібліотеки герцога Гамфрі другий поверх Школи богослов'я. На жаль, під час Реформації (1550) його бібліотека була знищена, на сьогодні залишилось лише 3 книги. Нетривалий час бібліотека була в розпорядженні медичного факультету. Відновленням бібліотеки займався сер Томас Бодлі.

Стени з прізвищами дарувальників книг

Зала Дюка Гамфрі є однією з найстаріших частин бібліотеки і зберегла багато оригінальних архітектурних елементів. Стеля прикрашена дерев'яними балками та різьбленням, яке додає історичний і автентичний вигляд приміщенню. Крім того, на ній також можна побачити згадки про дарувальників – герби та інші декоративні елементи, які відобража-

ють історію бібліотеки та її покровителів. Ці декоративні елементи підкреслюють важливість і значимість цієї бібліотеки як культурного та освітнього центру. Зала Дюка Гамфрі є справжнім архітектурним шедевром і одним із найцінніших скарбів Бодліанської бібліотеки.

Цікаво, що Бодліанську бібліотеку часто використовують як місце зйомок у фільмах та телевізійних серіалах. Наприклад, вона з'являлася у фільмах про Гаррі Поттера як бібліотека Гогвортсу.

Загалом Бодліанська бібліотека — це мережа бібліотек Оксфордського університету (всього 100), яка включає основні дослідницькі бібліотеки, бібліотеки факультетів, інститутів, відомчі та музейні бібліотеки, такі як Бібліотека Музею історії науки та Бібліотека Музею природної історії Оксфордського університету, та за допомогою широкого спектру бібліотечних послуг задовольняє потреби своїх студентів, науковців і міжнародної дослідницької спільноти. Ця мережа є найбільшою системою університетських бібліотек Сполученого Королівства.

Головна Бодліанська бібліотека розташована в чудовій групі з 5 будівель, яка утворює історичне

серце Оксфордського університету. Заснована сером Томасом Бодлі (Thomas Bodley, 1545-1613), британським дипломатом і вченим, та офіційно відкрита у 1602 році, вона є головною науковою бібліотекою Оксфордського університету, другою у Великій Британії за величиною після Британської бібліотеки в Лондоні (British Library).

Оксфордський університет мав бібліотеки ще з середніх віків. Засновником бібліотеки вважають єпископа Вустерського – Томас Кобем (Thomas Cobham; бл. 1255 – 1327) заповів університету невелике зібрання книг. Аби книги не виносили за межі бібліотеки, їх приковували до полиць ланцюгами довжиною, щоб почитати за столом. З часом ланцюги зникли, проте правило, яке забороняє виносити книги з бібліотеки, залишилось. До речі, це правило поширювалось навіть на королів: свого часу не вдалося взяти книги додому ні Чарльзу Першому, ані Оліверу Кромвелю. І воно досі ретельно оберігається.

Найбільш відомою з ранніх була бібліотека, заснована герцогом Гамфрі Глостерським у середині 15-го століття. Проте до кінця 16-го століття вона занепала, багато книг було втрачено або зни-

щено під час релігійних реформ.

Сер Томас Бодлі, випускник Оксфордського університету (1563), після відставки з державної служби в 1596 році присвятив себе відродженню бібліотеки Оксфорду, заповів університету своє книжкове зібрання, купував книги та манускрипти з Туреччини і навіть з Китаю. У 1598 році Бодлі запропонував свою допомогу університету для відновлення бібліотеки, забезпечивши фінансування, поповнення фонду книгами та іншими ресурсами. Бодлі активно працював над зібранням книг, зв'язуючись з вченими та колекціонерами по всій Європі.

Оновлена бібліотека була офіційно відкрита 8 листопада 1602 року і стала відомою своєю унікальною колекцією та новаторською організацією.

За словами нашого екскурсовода, за останні понад 400 років саме Томас Бодлі зробив найбільше для цієї бібліотеки, тож не дивно, що вона носить його ім'я. У 1610 році Бодлі уклав угоду з Лондонською гільдією друкарів, згідно з якою бібліотека мала отримувати

вати безкоштовну копію кожного видання, надрукованого в Англії. Ця угода стала основою для майбутнього статусу бібліотеки як однієї з шести депозитних бібліотек Великої Британії. Продовж останніх 400 років ця бібліотека безкоштовно отримує обов'язковий примірник всіх книг, надрукованих у Великій Британії, її фонди особливо багаті на східні рукописи й колекції англійської літератури, краєзнавчу історію та видання раннього друку.

Загальний фонд мережі складає 13 мільйонів друківаних одиниць, понад 80 000 електронних журналів і видатні спеціальні колекції, включаючи рідкісні книги та рукописи, класичні папіруси, карти, музику, мистецтво та друковані ефемери. Бодліанська бібліотека активно займається оцифруванням своїх колекцій, щоб зробити їх доступними для дослідників по всьому світу.

Ще до заснування Бодліанської бібліотеки Оксфордський університет вже мав значну репута-

цію як освітній та дослідницький центр. Проте відродження бібліотеки під керівництвом сера Томаса Бодлі значно сприяло підвищенню академічного статусу та рейтингу університету. Уже тоді стало зрозумілим, що поповнення фонду бібліотеки зробить університет привабливим для навчання та досліджень. Так і сталося – завдяки значному збільшенню колекції книг та рукописів Бодліанська бібліотека перетворилася на важливий ресурс для студентів та науковців в роботі з першоджерелами. Бібліотека стала символом академічного престижу та інтелектуального багатства університету. Це сприяло підвищенню рейтингу Оксфорду серед інших університетів і зміцненню його позицій як одного з провідних освітніх закладів світу.

Бодліанська бібліотека має довгу історію обслуговування багатьох видатних осіб, серед яких королі Англії, науковці, письменники, актори, громадські діячі та інші.

І хоча Бодліанська бібліотека

стала однією з перших публічних бібліотек в Європі, сьогодні вона відкрита для науковців та студентів з усього світу, але для широкої публіки доступ обмежений – бібліотеку можна відвідати лише в рамках екскурсій. Як пощастило і мені.

ОКСФОРД: ПРОГУЛЯНКА ІСТОРИЧНИМ ЦЕНТРОМ

Не можу не зупинитися на прогулянці Оксфордом. До річі, сучасний Оксфорд займає територію 45,5 кв. км. з населенням понад 163 тис. людей (за переписом 2022 р.).

Наша прогулянка в Оксфорді почалась з його історичної центральної частини – звідси розростався Оксфордський університет. Подейкують, що Оксфордський університет засновано у 872 році, коли Альфред Великий випадково зустрів там кількох ченців та кілька днів вів з ними наукову дискусію. У 1096 році було прийнято рішення створити університет в Оксфорді (назва міста означає

«бід для биків» через Темзу) – аби священослужителі отримували вищу освіту. Насправді ж він виріс у 12 столітті. У 1167 році англійський король Генріх II з політичних причин заборонив англійським студентам навчатися у Сорбонні (Франція), що змусило їх повернутися додому й поселитися в Оксфорді. І це стало важливим поштовхом для розвитку університету, там почали читати лекції відомі педагоги.

Але в 1209 році через сутички між студентами і містянами, які вбили двох студентів, із Оксфорда втекла група студентів та професорів, які незабаром заснували Кем-

бриджський університет. Проте щоб запобігти подальшим пробле-

мам, у 1214 році були надані особливі права вченим, що поставило їх у привілейоване становище поза межами законної досяжності містян. Тож університет продовжив свій розвиток...

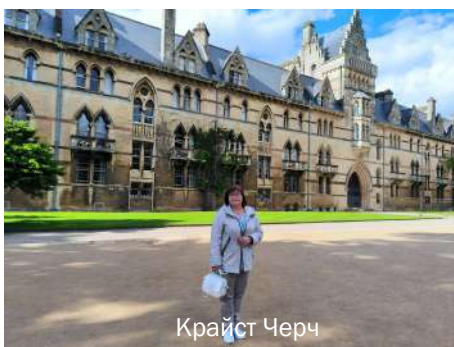

Наша перша екскурсія – до Університетської церкви Св. Марії Діви (University Church of St Mary the Virgin). Це англіканська церква, розташована на північній стороні Хай-стріт. Саме вона була визначена як перша будівля університету, є згадки, що громада збиралася там принаймні з 1252 року, вже на початку 13 століття тут була резиденція уряду університету, а також проходили лекції та присудження наукових ступенів. До речі, церква і сьогодні діюча, під час нашого відвідування йшла служба. Захоплюючим став підйом на вежу церкви вкрай вузькими (завширшки максимум для однієї людини) сходами, яким, здавалося, не було кінця. Але піднявшись на самий верх, в якості нагороди перед відвідувачами відкривається неймовірний краєвид старовинного уні-

верситетського міста.

Цікаво, що Оксфордський університет не має головного кампусу, його будівлі та приміщення розкидані по всьому центру міста, включаючи різноманітні академічні структури, зокрема 36 коледжів, найстаріший – Університетський коледж (1249).

Заснований у 1525 році, Коледж Церкви Христа – Крайст Черч (Christ Church College) є сьогодні одним з найбільших аристократичних коледжів Оксфордського університету. Через багату історію, культурний спадок й величну архітектуру в стилі англійської готики він є найпопулярнішим туристичним місцем академічного Оксфорда. До речі, історичні будівлі цього кампусу можна побачити в популярних фільмах та серіалах, таких як «Інспектор Морс», «Гаррі Поттер», «Люди Ікс. Перший клас», «Золотий компас».

Кафедральна Школа Церкви Христа (Christ Church Cathedral

School) — заснована у 1546 році, незалежна підготовча школа для хлопчиків від 3 до 13 років є однією з трьох хороших базових шкіл в Оксфорді, яка навчає хористів.

І безумовно, однією з найвідоміших будівель Оксфорда є Редкліфська камера (тобто кімната) на Редкліф-сквер із характерним круглим куполом та барабаном. Побудована в 1737-1749 роках за проєктом Джеймса Гіббса у стилі бароко для розміщення наукової бібліотеки Редкліфа. Доктор медицини Джон Редкліф читав в Оксфорді лекції з анатомії та фізіології, а також був особистим лікарем короля Вільгельма III та королеви Анни. Як людина замощна, він витрачав багато грошей на придбання книг, які згодом стали знаною у світі бібліотекою Редкліфа. Знаменитий лікар заповідав всю бібліотеку передати університету й виділити 40 тисяч фунтів на будівництво будівлі для нього. Редкліфська камера є сьогодні читальним залом Бодліанської бібліотеки (яку неофіційно називають «Бод»).

Моя екскурсія по історичному центру Оксфорда, в компанії рідних, проходила без гіда – неспішною ходою ми гуляли старовинними вулицями, вивчали неймовірної краси архітектуру будівель, яким декілька сотень років і вони живуть сучасним життям, насолоджувалися унікальною атмосферою цього університетського міста, відомого на весь світ. Залишаючи Оксфорд, я забрала з собою відчуття внутрішнього спокою і затишку, автентичної краси міста та найкращі спогади про поїздку.

НЕДУГИ ВЕЛИКИХ

РЕАЛІСТ І РОМАНТИК ГЮСТАВ ФЛОБЕР

Гюстав Флобер (1821–1880) – видатний французький письменник, майстер витонченого психологічного аналізу, найбільш відомий романом «Мадам Боварі», що став знаковим для літератури XIX століття. Незважаючи на успіх, усе життя Флобера було сповнене випробувань через серйозні проблеми зі здоров'ям. Понад 3 десятиліття він страждав на тяжке неврологічне захворювання, яке намагався ретельно приховувати від оточення.

Молодий Гюстав Флобер

Гюстав Флобер народився 12 грудня 1821 р. в Руані, Франція. Його батько, Ашіль Клеофас Флобер – відомий хірург, працював у місцевій лікарні. Мати, Анна Жюстіна Кароліна Флобер, походила з заможної родини. Гюстав мав старших сестру та бра-

та. Родина мешкала в лікарняному комплексі, де батько займав високий пост. Майбутній письменник зростав у середовищі, де медична тематика становила невід'ємну частину життя. Вже змалку він бачив страждання та бідність пацієнтів, що справило на нього глибоке враження й сформувало песимістичне ставлення до життя. Флобер пізніше згадував: «Я виріс серед людських бід і страждань, від яких мене відділяла лише одна стіна. Ще дитиною я грався в лікарняному морзі. Можливо, через це у мене таке похмуре й песимістичне сприйняття довколишнього світу. Я не люблю життя і зовсім не боюся смерті» [3].

Маленький Гюстав зростав тихою і замкненою дитиною, часто ховався у своїх думках і фантазіях. Він майже не брав участь у гучних іграх інших дітей, надаючи перевагу самотнім роздумам або слуханню історій. Часто відвідував сусіда, який читав йому «Дон Кіхота», і навіть настільки заслуховувався, що падав зі стільця. Коли настав час готуватися до ліцею, виявилось, що Гюставу дуже важко опанувати грамоту. Сучасні біографи схильні вбачати в дитячій поведінці митця ознаки нервового захворювання чи навіть аутизму. Зокрема, відомо, що вже в ранні роки у хлопчика спостерігалися зорові та слухові галюцинації.

Гюстав пригадував, як маленьким чув, що хтось ходить у сусідній кімнаті, бачив яскраві вогні або феєрверки, а також відчував зміну пропорцій предметів. «Я усвідомлював, що це всього лише галюцинації, породжені моїм мозком, що викликало тільки посмішку й відчуття щастя» [3].

Насилу вивчивши літери, у 10-річному віці Флобер вступив до Королівського ліцею в Руані. І хоча заклад знаходився від його дому лише за 2 км, хлопчика віддали на повний пансіон. Гюстав почав не лише добре навчатись, багато читати, а й незабаром став виявляти письменницькі здібності. Флобер листувався з друзями, видавав рукописний журнал «Мистецтво і прогрес», пробував власні сили у жанрах оповідання та п'єси. У 1837 р. вийшов друком його перший твір – «Урок природничої історії». У віці 15 років Гюстав уже працював над історичним романом «Дві руки на короні». Зокрема, у листі до друга він зізнався:

«Якби я не писав про життя королеви Франції XV ст., то повністю б розчарувався в реальності. Від цього дурного жарту, який іменують життям, мене вже давно позбавила б куля у скроню» [1]. Згодом перші твори письменника опубліковано у збірці під назвою «Мемуари безумця» (1838). Незважаючи на те, що батьки спочатку скептично ставились до літературних захоплень сина, згодом вони визнали його талант.

У 1841 р. Флобер вступив на юридичний факультет у Парижі. Проте навчання не вдалося завершити через перші прояви нервового розладу, який вважають епілепсією – після 2-го курсу його відраховали з університету (1844). Гюстав їхав каретою околицями Руана разом із братом, аж раптом впав на підлогу й знепритомнів. Свої відчуття митець пізніше описав як «моторошний запаморочливий стан»: «Від найменшого подразнення мої нерви здригалися, немов струни скрипки; мої коліна, мої плечі та мій живіт тремтіли, як листя» [1]. Брат-медик разом із батьком привели Гюстава до тями. Упродовж наступних 2-х тижнів у нього сталося ще 4 напади. Спроба поновлення в університеті призвела до погіршення стану, після чого на юридичній освіті довелось остаточно поставити крапку. Медики зійшлися на діагнозі «епілепсія».

Це був переломний момент у житті письменника, після якого він вирішив повністю присвятити себе літературі. Г. Флобер почав працювати над романом «Виховання почуттів» (1843–1845), який залишився неопублікованим за його життя. Цей роман вперше вийшов друком у 1910 р. і пізніше неодноразово перевидавався, зокрема окре-

мим виданням. У 1844 р. митець переїхав до придбаного батьком будинку в селі Круассе неподалік від Руана. В одному з листів він писав: «Моє активне, сповнене хвилювань та емоцій, раптових потрясінь та різноманітних вражень життя закінчилося в 22 роки» [1, 2]. Саме в цей час Флобер познайомився з поетесою Луїзою Колет. Муза та кохана жінка підтримувала письменника у його літературних починаннях. Ці стосунки тривали 9 років, але Флобер так ніколи не одружився.

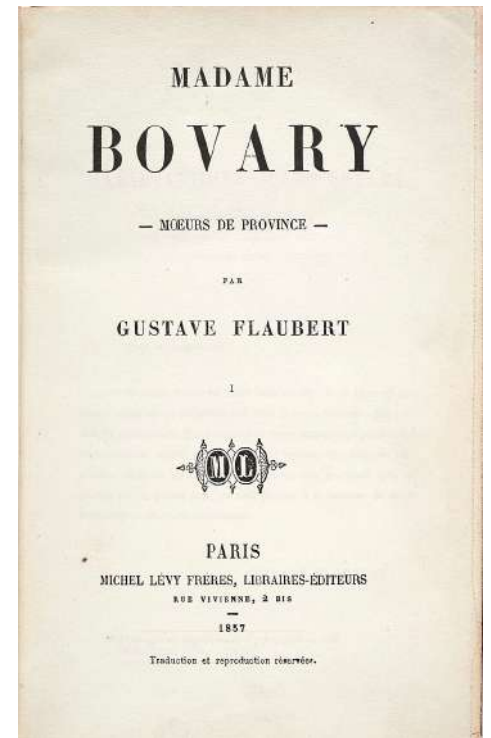

Луїза Колет

Флоберу було 25 років, коли помер його батько, залишивши значний спадок (1846). Гюстав не турбувався про матеріальні проблеми та зосередився на літературі. Водночас письменник продовжував страждати від раптових нападів епілепсії. У листах він описував свою «хворобу нервів» і рідко згадував саме про епілепсію, хоча це захворювання суттєво впливало на його творчість, фізичний та психічний стан.

Г. Флобер почав творити свою наймонументальнішу річ – роман «Мадам Боварі» після розриву з Луїзою Колет. Публікація роману спричинила численні переслідування, оскільки книга нібито пропагувала «аморальність і подружню зраду». Прокуратура на-

віть порушила карну справу, звинувативши видавництво в пропаганді надмірної чуттєвості й популяризації адюльтеру.

Madame Bovary
обкладинка I видання 1857

У січні 1857 р. відбувся публічний суд, і автор навіть готувався до ув'язнення, але не зрікся власного твору. Проте згодом справу було закрито, а всіх підсудних звільнено. Втім, у квітні побачила світ нецензурована версія «Пані Боварі», й увесь наклад у 6600 примірників розкупили за тиждень. Хоча це не завадило Ватикану внести роман до «Індексу заборонених книг» [1].

Згодом стан Флобера погіршився ще більше. Він присвячував багато часу творчості, уникаючи стресових ситуацій та надмірного навантаження. У власних листах літератор залишив детальні описи своєї хвороби, їх дослідження дає змогу ґрунтовно з'ясувати початок, еволюцію та клінічні прояви розладу. Він страждав від суспільної ізоляції, емоційного пригнічення, котрі супроводжували його нервову хворобу. У Гюстава частими були інерція й загальмування: «Я ніби шматок дерева... Пристрасть, збудження є тим, чого я лякаюсь. Моє життя – спокійна й регулярна рутинна. Коли хтось і намагається мене розворушити, то я раптово починаю хворіти». Товариші Флобера також хвилювалися щодо його відлюдкуватості й мізантропії. Луїза Колет писала у щоденнику: «Він благав мене не кликати по допомогі. Його судоми, хрипи в горлі, піна навколо рота, сліди нігтів на моїй руці закарбувалися на все життя. Гюстав прийшов до тьми лише через 10 хвилин» [2]. В листі від 1857 р. він повідомляв про те, як бореться з «нервовими галюцинаціями»: «По-перше, завдяки вивченню їх із наукового погляду, через здобуття знань про

них та, по-друге, завдяки величезній силі волі. Я часто відчував божевілля, що захоплює мене. У моєму мозку піднімався вихор думок і образів, та моя свідомість, моє ество борсалися, як корабель під час шторму. Але я чіплявся за здоровий глузд і грав із божевіллям. Мій розум, хоч і перебував в облозі й був розбитий, переміг» [3].

З віком Гюстав став у край дратівливим і вибуховим: «Я рухався від роздратування до розпачу, потім приходив до тьми, далі починалася протрація, що переходила в лют». Це дуже ускладнювало його стосунки з людьми. Десятиліття сидячої роботи негативно вплинули на фізичний стан письменника. Навіть найменша фізична активність викликала у нього задишку та запаморочення. Флобер багато паляв і постійно переїдав, почав спати по 10–12 годин на добу. Його тривога від очікування нового нападу межувала з апатією та загальмованістю. Проте митець продовжував писати, але, за власними словами, «без ентузіазму, ніби відбуваючи покарання». У цей період вийшли друком відомі твори: «Саламбо» (1862),

«Виховання почуттів» (1869), «Спокуса святого Антонія» (1874) і «Три оповіді» (1877). До того ж на початку 1879 р. Г. Флобер послизнувся, зламав ногу й опинився прикутим до ліжка.

Щодо діагнозу хронічної хвороби письменника в біографічній літературі досі немає єдиної думки. Попри найпоширенішу версію про епілепсію, низка фахівців висловлювала припущення про наявність у нього неврозу з судомними нападами (Ланге, Сартр, Фоконьє) або істерії (Ален, Кабанес) [1, 3].

В останні роки життя хвороба повністю захопила письменника. Постійні напади виснажували його, що призвело до значного погіршення загального стану. 8 травня 1880 р. Гюстав Флобер помер в Круассе у віці 58 років. Цього ж дня в будинку літератора перебував Максим Дю Кан, який лишив детальний опис подій: «Вранці у нього був нервовий напад, який він намагався контролювати інгаляцією ефіру. Коли він відновив сили, у нього залишився стійкий розлад зору, який відзначався тим, що все здавалося жовтим, він називав це «золотим зором». Його непокоїла голова, а обличчя було багряночервоним. Навпомацки він дістався дивану та ліг на спину» [1].

Власне, більшість сучасних біографів схильна вважати, що смерть митця настала внаслідок крововиливу в мозок – надмірна вага та спосіб життя були достатніми причинами для розвитку атеросклерозу й гіпертонічної хвороби з подальшим інсультом. Флобера поховали у сімейному склепінні на кладовищі в Руані. У 1890 р. великому письменнику урочисто відкрито пам'ятник у музеї міста [3].

Пам'ятник Гюставу Флоберу в Руані

Вхід до музею Гюстава Флобера в Руані

Гюстав Флобер зміг подолати перешкоди та стати одним із найвидатніших письменників свого часу завдяки наполегливому характеру та підтримці близьких

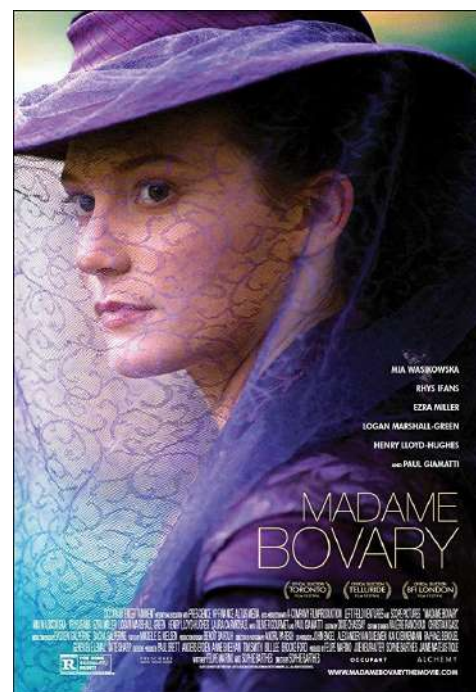

Українське видання
Пані Боварі

людей. У творчості автор розкрив себе як тонкий психолог: настільки переконливо й глибоко описав внутрішній світ Емми Боварі, що її прізвище дало назву психологічному терміну. Боваризм (або синдром пані Боварі) – це клінічний розлад, для якого характерна втрата здатності провести чітку межу між дійсністю й фантазією, коли факти реального світу підміняються уявними. До речі, всі описи захворювань і лікування в творах Флобера є достовірними та клінічно точними. Частина медичних знань він перей-

няв від батька та брата, роботу яких часто спостерігав, а для деяких епізодів (наприклад, операція на нозі Іполита у згаданому романі) навіть спеціально вивчав хірургічну літературу.

Ранні твори автора, написані під впливом романтизму, поступово набули унікального стилю, який пізніше приніс йому світове визнання. Незважаючи на важкий недуг, Гюстав Флобер залишився одним із найвидатніших письменників світу, чия літературна спадщина продовжує впливати на світову культуру.

Постер до фільму

Список використаної літератури:

1. Матвієнко Ю. Геніальні епілептики [Електронний ресурс] 1. Гюстав Флобер / Ю. Матвієнко // Медицина світу. – 2009. – Т. 26, № 6. – Режим доступу: <http://msvitu.com/archive/2009/june/article-8.php> (дата звернення: 12.06.2024). – Назва з екрана.
2. Таранчук В. В. Прихована хвороба Гюстава Флобера / В. В. Таранчук, М. Р. Ільницька, С. О. Сквознікова // Внутрішня медицина. – 2008. – № 4 (10). – С. 133-138.
3. Тищенко О. Гюстав Флобер: життя поза світом [Електронний ресурс] / О. Тищенко // НейроNews. – 2023. – № 1/2 (138). – С. 31-36. – Режим доступу: <https://neuronews.com.ua/ua/archive/2023/1-2%28138%29/pages-31-36/gustav-flauber-zhittya-pozha-svitom> (дата звернення: 12.06.2024). – Назва з екрана.

МАТИЛЬДА

Привіт, я Матильда! Молода, граційна і трохи породиста кішка з перськими коріннями. Зараз я живу в люблячій родині, де за мене завжди піклуються: чи поїла я, як себе почуваю і чи добре спала. Але так було не завжди...

Ще два роки тому, під час перших місяців війни, я стала бездомною. Блукала від одного двору до іншого, шукаючи їжу і притулок. Моїм основним раціоном були миші та гарбузи. Постійне вживання гарбузів призвело до того, що моя шерстка на мордочці забарвилася в помаранчевий колір, і я виглядала дуже дивно.

Одного сонячного дня мене побачила дівчина і принесла мені їжу. І я була неймовірно щаслива, не хотіла йти від неї, а вона

не хотіла мене відпускати. З того дня ми стали однією родиною, живучі в радості та гармонії.

Моя присутність є справжнім даром для моєї Оксани. Коли вона повертається додому, то її серце наповнюється щирою радістю. Вона відчуває, що кожен крок до дому – це крок до тепла і любові. І коли відчиняє двері, моє привітання виявляється для неї найприємнішим з усіх звуків у світі.

Ми тепер нерозлучні. Я стала вірним другом для Оксани у всіх наших мандрівках. Ми вирушали на прогулянки, де я допомагала знаходити найцікавіші куточки містечка. Наші походи були сповнені зустрічами з новими друзями та несподіваними відкриттями.

Якось Оксана захопилася фотографією, і я стала її музою та незвичайною моделлю, позуючи з гідністю та грацією на кожному

кроці. Ми вивчали нові трюки, виконували неймовірні фокуси та розважали наших друзів. Я стала справжньою зіркою, а Оксана – моїм асистентом.

Щодня ми відкриваємо для себе щось нове та незвичайне. Разом ми стали непереможним дуєтом, який знаходить щастя в найзвичайніших речах. Як каже Оксана: «Моя Мотя робить світ яскравішим своєю присутністю. Її доброта та ласка роблять будь-яку погоду яскравішою, а гарний настрій передається всім, немов маленький промінчик сонця у хмарний день. Ось така вона, моя кішка – завжди готова зберегти свою непомічену присутність, поки не знайде новий спосіб вас здивувати».

А я знаю, що завжди буду улюбленою і захищеною, адже моя Оксана зробила моє життя справжньою казкою.

ФОТОПОГЛЯД

АВТОР ФОТО: ВІРА ВІСКОВА

СТАРЕ МІСТО: ЛАБІРИНТИ ВУЛИЦЬ, СОБОРИ ТА ЗАМКИ

У відпустці я відвідала Кошице і хочу поділитися з вами своїми враженнями. Кошице — дуже за величиною місто Словаччини, з багатою історією та цікавою архітектурою. Знаходиться в 80 км від кордону з Україною. Місто, засноване в XIII столітті, швидко стало торговим та культурним центром. Готичний собор

св. Єлизавети, що прикрашає центральну площу — є найвеличнішою церковною спорудою Словаччини. Будівля собору в теперішньому вигляді побудована у кілька етапів в період між 1378 і 1508 роками. Собор вражає своєю архітектурою!

Центр міста — це середньовічні затишні вузькі вулички, де ко-

жен будинок унікальний і має свою історію. Кошице приваблює своїм поєднанням старовини і сучасності, гостинністю місцевих жителів. Цікаво, що прапор міста поєднує в собі жовтий та синій колір з гербом Кошице.

Готичний собор св. Єлизавети

Пішохідний центр Кошице

Старовинні будинки

Музичний фонтан на центральній площі міста

Трамвай в кольорах міста

Центр міста та скульптурна група святих, що захищають його

ТРАВЕНЬ-ЧЕРВЕНЬ 2024 У СВІТЛІ ПОДІЙ

ВИПУСКНА КАМПАНІЯ — 2024

Третій рік поспіль літня випускна кампанія проходить під час воєнного стану в Україні. Особливо важким був травень — 2024, коли російські війська майже щодня бомбили Харків. Проте, це не зупинило роботу бібліотеки. У злагодженій співпраці з деканатами факультетів колектив бібліотеки розпочав прийом літератури та підписання обхідних листів випускникам та інтернам.

Як і в минулому році, користувачі мали можливість повертати книжки особисто, надсилати їх поштою або повернути літературу через своїх родичів, знайомих. Також бібліотекарі проводили онлайн консультації щодо можливих шляхів ліквідації заборгованості літератури. Загалом за цей період випускниками ХНМУ до

фонду бібліотеки було повернуто понад 5 тис. примірників, що дало змогу студентам вчасно підписати обхідні листи та отримати дипломи.

Зараз бібліотекарі продовжують працювати зі студентами 1-5 курсів щодо заборгованості літератури. На жаль, певна частина студентів мають на руках літературу за попередні курси та через військовий стан не змогли повернути її до бібліотеки.

Незважаючи на складні умови воєнного стану у прифронтовому Харкові у квітні-червні 2024 р. було обслуговано близько 2 тис. студентів. За цей період кількість виданої літератури склала більше 3 тис. примірників, а відвідувань понад 4 тис. Більша частина від-

відувачів — вітчизняні студенти.

Наразі Наукова бібліотека продовжує свою роботу у змішаному форматі (на місцях, і дистанційно) і вже активно готується до нового навчального року та робить все можливе для надання якісної інформаційної підтримки освітнього і наукового процесів та з нетерпінням очікує зустрічі зі своїми користувачами!

БІБЛІОТЕЧНИЙ ЖУРНАЛІСТ ТА БЕЗБАР'ЄРНІСТЬ: ШЛЯХ ДО ІНКЛЮЗИВНОСТІ

XIII ШКОЛА БІБЛІОТЕЧНОГО ЖУРНАЛІСТА

XIII Всеукраїнська онлайн-школа бібліотечного журналіста, що проходила під назвою «Бібліотечний журналіст і безбар'єрність: розширюємо горизонти», відбулася в онлайн-форматі з 28 по 31 травня 2024 року. Захід, організований фахівцями ХДНБ ім. В.Г. Короленка (керівник проекту — Людмила Глазунова, PhD соціальні комунікації), був присвячений обговоренню актуальних питань створення інклюзивного середовища у бібліотеках. Фахівці з різних куточків України, включаючи Харківську, Київську, Рівненську та Луганську області, представили огляд світових тенденцій у створенні доступного бібліотечного простору інклюзивних вебсайтів та електронних ресурсів. Від нашої бібліотеки в цій школі навчалися Оксана Пугачова і Катерина Чеховська.

Однією з основних тем заходу

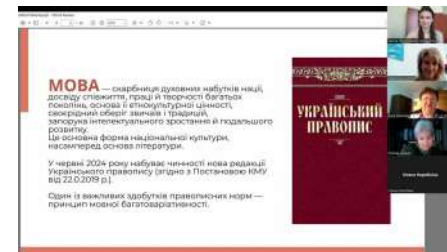
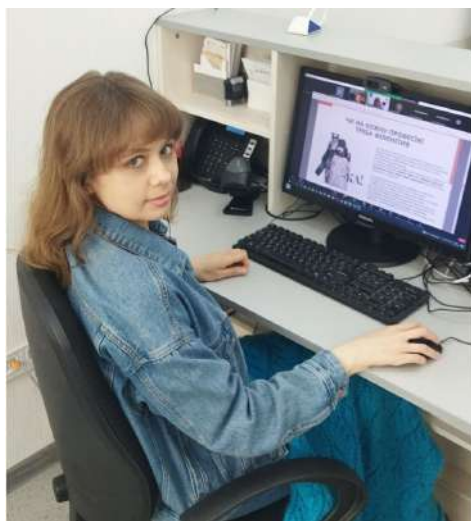
була цифрова доступність бібліотек, тому акцентували увагу на важливість адаптації вебсайтів та електронних каталогів для надання доступу людям з інвалідністю. Представники Рівненської ОУНБ поділилися досвідом впровадження програм і додатків, які полегшують навігацію та доступ до інформації. Особливу увагу приділили постам у соціальних мережах: використання простих формулювань, адаптація текстів для людей з вадами зору, слуху та когнітивними порушеннями, зрозуміла навігація і інтуїтивний дизайн були ключовими аспектами обговорення.

Серед питань, які розглядалися, мене особливо зацікавила тема використання фемінітивів для забезпечення гендерної рівності та поваги до всіх груп населення. Алла Миколук, в.о. завідувачки науково-видавничого відділу ХДНБ ім. В.Г. Короленка, на-

дала як теоретичний матеріал, так і практичні поради щодо вживання фемінітивів в офіційних документах та повсякденному спілкуванні.

Участь у XIII Всеукраїнській онлайн-школі бібліотечного журналіста стала для мене надзвичайно цінним досвідом. Навчання в школі надало мені нові знання про методи створення інклюзивного простору у бібліотеках, розуміння мовленнєвої етики та важливості цифрової доступності, а також поглибила моє розуміння важливості безбар'єрності культурних та освітніх ресурсів.

Зустріч з провідними експертами бібліотечної сфери, які ділилися передовими практиками та інноваціями, залишила незабутні враження. Цей захід став для мене місцем, де я знайшла нові ідеї та напрямки для подальшої роботи.

ТРАВЕНЬ-ЧЕРВЕНЬ 2024 У СВІТЛІ ПОДІЙ

АРТ-ТЕРАПЕВТИЧНІ СЕСІЇ

2 травня, за ініціативою Первинної профспілкової організації співробітників ХНМУ та Первинної профспілкової організації студентів ХНМУ, за підтримки адміністрації університету, в Харківському національному медичному університеті було проведено чергову арт-терапевтичну сесію «Розпис крашанок» до Великодня.

Захід відбувався в безпечних умовах у головному корпусі ХНМУ. До участі долучилися студенти та співробітники університету, охочі відчувати магію творчості.

Арт-терапевтичну сесію вела директорка Наукової бібліотеки Ірина Киричок, яка також є головою культурно-масової комісії Профкому співробітників ХНМУ. Її вміння захопити і надихнути учасників зробило захід незабутнім.

Дружня святкова атмосфера панувала протягом усього заходу. Учасники арт-терапії отримали велике задоволення від процесу розпису крашанок та висловили побажання проводити такі творчі зустрічі якомога частіше. Вдячність і підтримка з боку всіх учасників надають нам велике

натхнення та мотивацію працювати далі!

ЗОРЯНИЙ КВІЗ

Під такою назвою **3 травня** в нашій бібліотеці пройшла захоплююча інтелектуальна вікторина для учасників клубу «Що? Де? Коли?», організована Студентським самоврядуванням ХНМУ.

Наші простори зали знову стали місцем зустрічей та комунікацій, надаючи учасникам можливість проявити свої інтелектуальні здібності. Бібліотека, як завжди, забезпечила всі необхідні технічні засоби, створивши комфортні умови для проведення заходу.

Співпраця зі студентством триває, і ми з нетерпінням чекаємо нових спільних проектів та подій.

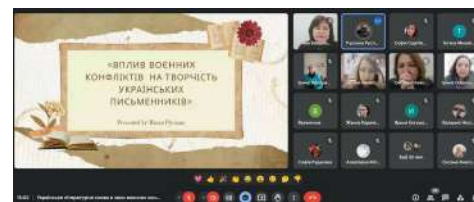
УКРАЇНСЬКЕ ЛІТЕРАТУРНЕ СЛОВО В ЧАСИ ВОЄННИХ КОНФЛІКТІВ

7 травня в рамках циклу заходів з популяризації української

мови, культури і традицій відбувся цікавий круглий стіл, організований Науковою бібліотекою ХНМУ спільно з медіа-сектором Студентського самоврядування ХНМУ (модератори: директор Наукової бібліотеки Ірина Киричок та студентка 4 курсу, 2 медичного факультету Софія Рудь).

Студенти поділилися доповідями на теми:

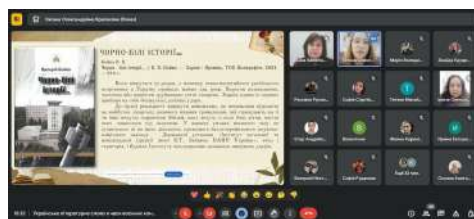
- * Вплив воєнних конфліктів на творчість українських письменників (Руслана Мисан, 1 курс, 3 факультет);

- * Сила української літератури у воєнний час (Зінаїда Ращупкіна, 3 курс, 1 факультет);

- * Лагідність українського літературного слова як спосіб терапії (Марія Чернявська, 3 курс, 2 факультет).

Бібліотекарі підготували огляд літератури «Російсько-українська війна на сторінках сучасної української літератури» з фонду нашої бібліотеки, який презентувала завідувачка відділу обслуговування користувачів Тетяна Бабак.

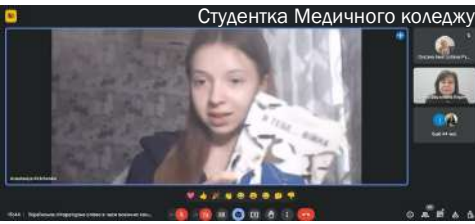

До заходу долучилися заступник директора Медичного фахового коледжу ХНМУ Ірина Гуляєва разом зі студентами коледжу.

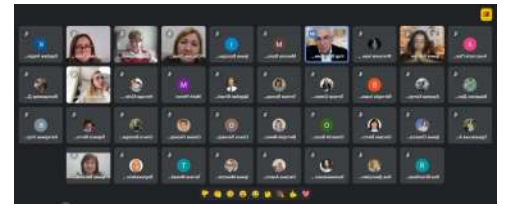
користання штучного інтелекту (ШІ) в освітньому та науковому процесах, підкресливши необхідність дотримання етично-правових норм та академічної доброчесності.

трішньої медицини, медсестринства та біоетики), співробітники бібліотеки, студенти ХНМУ, викладачі та студенти Медичного фахового коледжу ХНМУ.

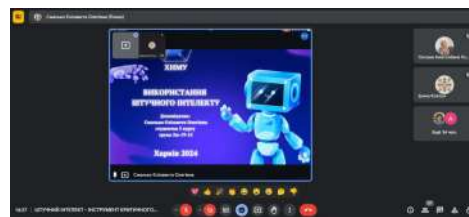
Студенти представили доповіді за такими темами:

- * Штучний інтелект: новітні технології в навчанні (Крапива Анастасія, студентка, 1 факультет, 1 курс);
- * Практичне застосування технологій ШІ в навчанні (Смалько Єлизавета, студентка, 2 факультет, 5 курс).

Обмін думками виявився цікавим, корисним та діловим, сприяючи поглибленню розуміння теми.

Учасники круглого столу відкрили для себе нові перспективи у розумінні важливості українського літературного слова в період воєнних конфліктів. Вони активно обговорювали вплив української літератури на сучасного читача, ділилися враженнями про улюблені жанри та авторів. Також обговорювалося, як саме українське літературне слово підтримує їх в реаліях війни.

ВІДКРИТІ ОСВІТНІ РЕСУРСИ ЯК ВІДПОВІДЬ НА СУЧАСНІ ВИКЛИКИ У НАВЧАННІ

15 травня за цією темою Наукова бібліотека ХНМУ провела методичний вебінар, в якому взяли участь 94 учасники – викладачі та співробітники університету.

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ – ІНСТРУМЕНТ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ЧИ НЕДОБРОЧЕСНОСТІ?

8 травня під такою назвою відбувся круглий стіл організований Науковою бібліотекою ХНМУ спільно з сектором оцінювання якості освіти ГО «Студентське самоврядування ХНМУ» (модератори: директор бібліотеки Ірина Киричок та студентка 5 курсу 2 факультету Єлизавета Смалько).

Захід розпочала Ірина Киричок, з привітанням до учасників виступив проректор з наукової роботи ХНМУ професор Валерій М'ясоєдов. Він не лише підкреслив актуальність теми круглого столу, але й зазначив важливість обговорення різних аспектів ви-

Під час жвавої дискусії обговорювалися різні питання, в тому числі:

- * Які можливі наслідки використання інструментів ШІ?
- * Чи сприяє це розвитку нових навичок та критичного мислення, або, навпаки, несе загрозу для розумової діяльності?
- * Як ШІ використовується в медицині і чи можна довіряти його висновкам?

До обговорень долучилися викладачі університету, зокрема директор ННІ ЯО ХНМУ проф. Ігор

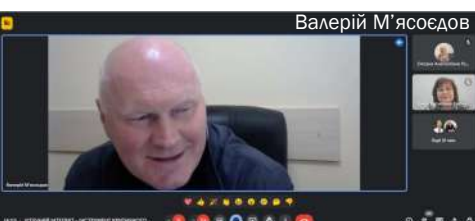

Завгородній, доцент Олексій Гончарь (кафедра пропедевтики вну-

Відкрила захід модераторка Ірина Киричок, директорка Наукової бібліотеки ХНМУ, підкресливши мету зустрічі – ознайомити університетську спільноту ХНМУ з перевагами альтернативної моделі традиційного навчального контенту. З вітальним словом до присутніх звернулась Ірина Лещина, проректорка з науково-педагогічної роботи ХНМУ, яка зазначила актуальність відкритих освітніх ресурсів в умовах глобальної цифровізації та гібридного навчання.

Були представлені доповіді-презентації:

ка сектором інформаційно-аналітичної роботи НБ ХНМУ).

Спікерки розкрили кілька важливих питань – що таке відкриті освітні ресурси, хто це робить і чому це важливо; торкнулися існуючих проблем та викликів; розглянули український контекст щодо реалізації цієї концепції, а також зупинились на атрибуції вільних ліцензій і особливостях їх використання.

У підсумку учасники заходу

підтримали думку, що відкрито ліцензовані ресурси мають перетворюючий потенціал для освіти та навчання на усіх рівнях, усувають перешкоди доступу до інформації та знань, оптимізують фінансові витрати. На завершення представники університетської спільноти визнали, що модель відкрито ліцензованих ресурсів є перспективною для освітнього процесу в ХНМУ.

* Відкриті освітні ресурси: важливі акценти для практичних результатів (спікерка Тетяна Павленко, заступниця директорки НБ ХНМУ).

* Ліцензії Creative Commons: види та умови використання (спікерка Ольга Куц, завідувач-

БЛАГОДІЙНИЙ ПРОЄКТ «СВІТ У ДИТЯЧИХ ДОЛОНЬКАХ» ТРИВАЄ!

2 травня наші волонтери – співробітники Наукової бібліотеки ХНМУ та учасники команди «Era Caritas» Студентського самоврядування ХНМУ, за підтримки кафедри педіатрії № 1 та неонатології ХНМУ, відвідали дітей, які перебувають на лікуванні в КНП ХОР "Обласна дитяча клінічна лікарня". Волонтери провели для малечі захоплюючий арт-терапевтичний захід до Великодня.

Захід розпочався зі знайомства волонтерів із маленькими слухачами, що дозволило створити затишну і дружню атмосферу, заохотити дітей до подальшої взаємодії. Волонтери розповідали дітям історію свята Великодня у форматі діалогу, пояснюючи, чому цього року святкування припало на квітень. Маленькі

учасники слухали з цікавістю та активно брали участь в обговореннях.

Після цього діти з ентузіазмом виготовляли поробки у вигляді великодніх будиночків. Хоча використовували заготовлені матеріали, кожна дитина створила унікальну композицію з будиночком і чудовими малюнками.

Кожна дитина подарувала власноруч виготовлену поробку близькій людині, а деякі – волонтерам. Наприкінці діти разом з волонтерами розмальовували картинки, вели цікаві бесіди про навчання, домашніх тваринок та багато іншого.

Захід залишив у всіх учасників найприємніші враження. Діти щиро дякували волонтерам і висловили бажання зустрітися знову на наступних цікавих заходах нашого проєкту «Світ у дитячих долоньках».

30 травня волонтери благодійного проєкту «Світ у дитячих долоньках» – співробітники Наукової бібліотеки та студенти – учасники команди «Era Caritas» ГО Студентське самоврядування, відві-

дали маленьких пацієнтів Обласної дитячої клінічної лікарні м. Харкова. Волонтери провели арт-терапевтичні заходи з малювання, під час яких студенти розповідали, чому саме обрали професію лікаря, а маленькі пацієнти, в свою чергу, ділилися своїми дитячими «життєвими» історіями. Наприкінці зустрічі волонтери привітали дітей з майбутнім святом та початком літа, побажали їм міцного здоров'я та мирного неба. Дітям отримали подарунки, до яких увійшли книги та набори для творчості (альбоми для малювання, фломастери, кольорові олівці та розмальовки).

КОНТАКТИ:

м. Харків,
пр. Науки, 4

e-mail: oa.rusanova@knmu.edu.ua

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Киричок І.В. (головний редактор)

Русанова О.А. (відповідальний редактор)

